

« zurück blättern vor »

HUTMAN subst. m., ab 1334. **1)** ‘Aufseher in einem Salzbergwerk oder in einer Eisenhütte’ – ‘dozorca w kopalni soli lub w hucie żelaza’: 1395 LibIur nr 447, STP *Michael hutman habet ius.* ◦ 1420–1421 RachBoch 205, STP *Nicolao portulano in gasis, Dobbconi huthmano ad mandatum domini medium stamen est datum.* ◦ (1592) 1963 InstrGórn 4, SPXVI *mają podzupek i pisarz mieć swoje widze przez hutmanie przysięgłym.* ◦ ca. 1626–1639 TrepNebLib K.57r, SP17 *CieŹzkowski [...] przy Zupach urzędy miewał Hutmanem bywał.* ◦ (ca.1650) 1963 Instr.górn. 54 *Hutmanów nad górą, gdzie nie są porekły gęste, nie podawać.* ◦ (ca.1691) 1963 Instr.górn. *bałwany jako zdołu podane [...] zaraz cechuje p. hutman.* ◦ [LBel.] (1738) 1738 Vol.Leg.5 176, L *Urzednicy żupni, pisarze, woźnikowie, hutmani.* ◦ [arch.] 1843–1855 Moracz.Dzieje VI 234, DOR *Urzednicy po kopalniach znaczniejszych solnych [w XVI w.] lub innych, byli żupnik, podzupek (...) hutmani to jest dozórcy prac lub składów z narzędziami.* – STP, SPXVI, TR (Bergw.), L (górn.), SWIL, SW, DOR (daw.). **2)** ‘Aufseher über die Stadtwache’ – ‘dowódca straży miejskiej’: (17. Jh.) 1949 PTAŚNIK 202 *[[Hutman]] straż miejską [...] w dobrym rządzie mieć ma. A dziesiętnik żadnego strażnika bez [...] pozwolenia pana hutmana przyjmować nie ma.* ◦ [arch.] (†1930) 1949 PTAŚNIK 202 *Te obowiązki, jakie w Rzeszowie wykonywał [...] instygator, w Krakowie przeważnie należały do zarządcy ratusza, nazywanego pospolicie h u t m a n e m.* ◦ **Etym: 1)** mhd. *huotman* subst. m., ‘Hüter, Wächter’, LEX. **2)** nhd. *Hutmann* subst. m., ‘im Bergwerk der Steiger oder Aufseher einer Bergwerksgrube u. a.’, GRI, nur für Inh. 1. ◦ **Konk:** *hutniczy* subst. m., zuerst geb. SW, nur für Inh. 1. ◦ **Der:** *hutmaństwo* subst. n., ‘Amt eines *hutman*’, [hapax] 1334 MMAe X 11, STP *Salifodine officium, quod hutmanstvo dicitur.* ◦ *hutmański* adj., (17. Jh.) 1949 PTAŚNIK 202, nur für Inh. 2. ❖ Unsere Quellen erlauben die Entscheidung nicht, ob es sich hier um zwei getrennte Entlehnungen handelt oder um eine einzige, mit darauffolgender Spezialisierung.

« zurück blättern vor »